

Ο ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΚΟΜΜΟΔΟΣ

·κx

ΠΩΣ ΔΙΑΦΘΕΙΡΕΤΑΙ Ο ΝΕΟΣ

[Συνέχεια · ἴδε σελ. 49]

ΕΝ ᾧ δὲ ὁ Κόμμοδος ἐδουθίζετο ἡσημέραι ἐν τῷ πελάγει τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν φόνων, ὁ Περέννιος ποιήσας πάντας τοὺς ἰσχυροὺς ἐκποδῶν ἐκ παντός τρόπου ἀνεργιχάτο εἰς ὕψος, ὅπως καταρρίψας τὸν τελευταῖον τῶν Ἀντωνίνων γόνον καθίσῃ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου καὶ γένηται ἀρχηγὸς νέας δυναστείας. Τὰ πάντα συνεβάλλοντο εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ : λαμπρότης ἀξιοματιῶν, μέγας πλοῦτος, παντοδυναμία ἐν τῇ διοικήσει, δολιότης, ἐπιτηδειότης ἀπαράμιλλος καὶ πρὸ πάντων ἡ τυφλὴ πρὸς αὐτὸν τοῦ Κομμοδοῦ πίστις πιστεύοντος ὅτι ἐν τῷ βωμαϊκῷ κράτει πάντες μὲν Ῥωμαῖοι ἦσαν πολέμιοι αὐτοῦ καὶ συνωμόται, μόνος δὲ εὐκρινὴς φίλος ὁ Περέννιος. Εἰς τοῦτο προαγαγὼν τὰ πράγματα ὁ Περέννιος ἐνός ἔτι ἐστερεῖτο ὅπως ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἐκτελεσθῇ : τοῦτ' ἔστιν ἵνα ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀναλάβῃ τὴν τῶν Ἰλλυρικῶν στρατευμάτων ἀρχηγίαν, ὅπως οὕτως ἢ τε πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ διοίκησις σύμπαντος τοῦ κράτους ἐν τε τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις περιέλωσιν εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

Ὁ Κόμμοδος ἐκδεδωκὼς ἑαυτὸν ἀρμηκτηλασίαις καὶ παντοίαις ἀκρασίαις οὔτε τότε κατενόησε τὸν κίνδυνον οὔτε εἶδεν ὅτι αὐτὸς μὲν λόγῳ, ὁ δὲ Περέννιος πράγματι ἦν αὐτοκράτωρ οὔτε ἤκουεν ὅτι οἱ μὲν στρατοὶ τῆς Βρεττανίας προΐδόντες ὅτι ἐγγὺς ἦν ἡ τοῦ Περεννίου αὐτοκρατορικὴ ἐστασίαζον καὶ φανερῶς ἠγείροντο κατ' αὐτοῦ, οἱ δὲ τῆς Ἰλλυρίας προσεφέροντο πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Περεννίου ὡς υἱὸν αὐτοκράτορος· οὐδενὶ δὲ τῶν ἐπιὸν ὑπολειπομένων ὀλιγίστων φίλων καὶ οἰκείων ἤθελε νὰ πιστεύσῃ περὶ τοῦ ἐγγυτάτου ἐκ τοῦ Περεννίου κινδύνου οὐδὲ ταῖς χιλιόσις πεντακοσίοις ἀκοντισταῖς, οἵτινες ἐπέμψθησαν ὑπὸ τῶν ἐν Βρεττανίᾳ ὑπάρχων ὅπως ἀγγείλωσιν αὐτῷ τὰ ἐν ταῖς στρατοπέδοις ἀλαχοῦ τε τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ μάλιστα ἐν Ἰλλυρίδι ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Περεννίου κατ' αὐτοῦ

τεκταινόμενα. Τὰ αὐτῷ ἀγγελλόμενα ἀνεκοινοῦτο αὐτὸς ἀμελλητί πρὸς τὸν πιστὸν αὐτοῦ Περέννιον. Οὗτος δὲ μακθάνων τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ τοῦ μωροῦ αὐτοκράτορος καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν καὶ πολλῶ ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον ἐποιεῖτο αὐτοὺς ἐκποδῶν. Οὕτω τυφλώττουσι συνήθως οἱ τοῖς μὲν ταπεινοτάτοις κόλαξι καὶ φαύλοις συκοφάνταις τῆς αὐλῆς παραδεδωμένοι ἡγεμόνες, τοὺς δὲ ἀληθεῖς φίλους ἀποδιώκοντες καὶ οὐχὶ σπανίως καταδιώκοντες ἀνεξετάστως. Τοὺς ἑαυτοῦ λοιπὸν ἐχθροὺς, δῆλα δὴ τοὺς ἀληθεῖς φίλους τοὺς τάληθ' αὐτῷ λέγοντας, ἐκδιώξας τῇ κραταιᾷ χειρὶ τοῦ ἐμπίστου αὐτῷ φίλου καὶ προστάτου, δῆλα δὴ τοῦ ἐπιβούλου καὶ ἀπατεῶνος, Περεννίου, ἐκ τυφλώσεως ὁ Κόμμοδος ἀντὶ τοῦ προφυλάξαι ἑαυτὸν τῆς ἐπικειμένης ἐπιβουλῆς παρεσκευάζετο εἰς μεγαλοπρεπεστάτην τέλεσιν τῆς τοῦ Καπιτωλίου Διὸς ἑορτῆς, καθ' ἣν ἐτελοῦντο ἱεροὶ ἀγῶνες ἰσχύος τοῦ τε σώματος καὶ τοῦ νοῦ. Εἰς αὐτοὺς πανταχόθεν τῆς Ἰταλίας συνέρρεον ἀγωνισταὶ ἐπιδειξόμενοι τὴν σωματικὴν αὐτῶν ἰσχὺν καὶ τέχνην· ἡ Ῥώμη ἐνεδύετο εὐπρέπειαν· λαμπρῶς ἐδεξιοῦτο τοὺς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν προσερχομένους, ὅτε οἱ μὲν πλοῦσιοι ἐπεδείκνυσιν τὸν ἑαυτῶν πλοῦτον καὶ τὴν χλιδὴν καὶ τὰ πολυτελῆ ἄρματα καὶ τοὺς θυμασίους ἵππους μετὰ τῶν κεκαλωπισμένων θεραπόντων· αἱ δὲ Ῥωμαῖδες τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐσθῆτων, τῶν πολυτίμων περιδεραιῶν, τῶν κροβύλων, τῶν ποικίλως ἀναδουμένων τριχῶν τῆς κεφαλῆς, τῶν ἔλλοθιων, τῶν πορπῶν, τῶν δακτυλίων, ἀλλοδαίαι ἐκ τοῦ ψιμύθου, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, ἐν οἴκῳ καὶ ἐτεροίως ἐν τῷ δήμῳ ἐμφανιζόμεναι· ἐκ δὲ τοῦ βάρους τῶν κοσμημάτων καὶ τῆς περισφιγέως τῆς ἐσθῆτος καθεζόμεναι μὲν ἐν ταῖς πολυτελείαις οὐχ ἡμασιν ἐφαίνοντο ὡς ἄψυχά τινα εἶδωλα ἰνδικῶν θεοτήτων, βαδίζουσαι δὲ ὡς ἑτερόβλαβὸς τις ἑππος. Ἀλλ' ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐπιδείξει παρασκευάζων ἦν αὐτὸς ὁ Κόμμοδος ἅτε ὢν αὐτὸς, ὡς

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

[Συνέχεια· ἴδε Τεύχος δ', σελίδα 55.]

ΠΙΘΟΜΕΝ ὅτι ὁ Ντίγκο ἦτο σκύλος ὀλίγον ἄγριος ἐν τῷ Οὐάλντεκ· ἀναμφιβόλως διότι ἡ κοινωρία τοῦ Οὐάλντεκ δὲν τῷ ἤρεσκεν. Ἐν τῷ Πιλγκριν τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Πιθανῶς ὁ Ἰάκωβος ἐγνώριζε νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ὠραίου ζῶου. Τὸ ζῶον τοῦτο ἠὲ χαριστεῖτο παίζον μὲ τὸν μικρὸν Ἰάκωβον καὶ φαίνεται ὅτι ὁ Ντίγκο ἦτο ἐκ τῶν σκύλων οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἰδιαιτέραν ἀγάπην πρὸς τὰ παιδιὰ· ἄλλως τε ὁ Ἰάκωβος δὲν τὸν ἐκακοποιεῖ. Ἡ μεγαλύτερα του εὐχαρίστησις ἦτο νὰ μεταμορφώσῃ τὸν Ντίγκο εἰς φτερωτὸ ἀλογάκι καὶ βεβαίως εἰς κύνων εἶνε ἀνώτερος τοῦ τετραπόδου χαρτίνου ἂν καὶ οὗτος ἔχει τροχίσκους ὑπὸ τοὺς πόδας. Ὁ Ἰάκωβος ἐκάλεσε λοιπὸν εὐχαρίστως τοιοῦτοτρόπως. Ἄλλ' ὅποια καθημερινὴ βλάβη εἰς τὴν προμήθειαν τῆς σκηνῆς. Ὁ Ντίγκο ἠγάπατο παρ' ὅλου τοῦ πληρώματος καὶ μόνον ὁ Μαῦρος ἀπέφυγε πάντοτε συνάντησιν μετὰ τοῦ ζῶου τούτου, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀντιπάθεια πρὸς αὐτὸν ἦτο τόσο ζωνρὰ ὅσον καὶ ἀνεξήγητος.

Ὁ μικρὸς Ἰάκωβος δὲν ἐγκατέλιπε τὸν Ντίκ-Σάντ τὸν παλαιὸν φίλον του καὶ ὅταν δὲν εἶχεν ὑπηρεσίαν ὁ δόκιμος ἔμενε μετὰ τοῦ μικροῦ παιδίου. Ἡ κυρία Βελντόν ἐτέρπετο βλέπουσα τὴν στενὴν ταύτην φιλίαν.

Ἡμέραν τινὰ τὴν 6 Φεβρουαρίου ὠμίλει περὶ τοῦ Ντίκ-Σάντ μετὰ τοῦ πλοίαρχου Ἴλ. Ὁ πλοίαρχος ἐπῆνει τὸν νεαρὸν δόκιμον. Αὐτὸ τὸ παιδί εἶπεν εἰς τὴν κυρίαν Βελντόν θὰ γείνη καλὸς ναύτης· σὲ βεβαιώσω ἔχει τὸ ἐνστικτὸν τῆς θαλάσσης, διὰ τοῦτο ἀναπληροῖ ἐκεῖνα ὅσα ἀγνοεῖ ἀκόμη ἐκ τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῆς φυσικῆς του εὐφυΐας. Γνωρίζει δὲ πολλὰ ἐάν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μάλιστα τὸν ὀλίγον χρόνον τὸν ὅποιον εἶχε διὰ τὴν ἐκμάθησιν τούτων.

Ναί, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Βελντόν, εἶναι ἐξαισιον καὶ πιστὸν παιδίον, ἀνώτερον τῆς ἡλικίας του, τὸ ὅποιον δὲν ὑπέστη μομφὴν τινὰ παρ' οὐδενὸς ἀφ' οὗ τὸν γνωρίζω.

Μάλιστα! εἶναι καλὸ παιδί, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος Ἴλ, δικαίως ἀγαπώμενον καὶ ἐκτιμώμενον παρ' ὅλων.

Μετὰ τὴν ἀλιευτικὴν ταύτην ἐκδρομὴν, εἶ-

πεν ἡ κυρία Βελντόν, γνωρίζω ὅτι ὁ σύζυγός μου σκοπεύει νὰ τὸν διδάξῃ διὰ διδασκάλων τὴν ὑδατογραφίαν ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ ὑστερον πτυχίον πλοίαρχου.

Σκέπτεται, κυρία Βελντόν, πολὺ ὀρθῶς, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος. Ὁ Ντίκ-Σάντ μίαν ἡμέραν θὰ τιμήσῃ τὸ Ἀμερικανικὸν ναυτικόν.

Αὐτὸς ὁ μικρὸς ὄρφανός ἤρχισε μετ' ἀγώνων τὴν ζωὴν, παρετήρησεν ἡ κυρία Βελντόν διότι ἐσπούδασεν ἐν τῷ σχολεῖο τοῦ βίου, ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἀναμφιβόλως, κυρία Βελντόν, ἀλλὰ οἱ ἀγῶνές του δὲν ἐχάθησαν, ἐνόησεν ὅτι πρέπει νὰ ξεμπερδευθῇ μόνος του καὶ εἶνε σὲ καλὸν δρόμον τώρα.

— Μάλιστα! εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος.

— Κυττάξατέ τοντώρα, κυρία Βελντόν, ἐπανάλαβεν ὁ πλοίαρχος, ἴσασται εἰς τὸ πηδάλιον, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους εἰς τὴν πρῶσαν οὐδαμῶς ἀπροσεκτεῖ, οὐδεμίαν παρέκκλισιν ἐπομένως εἰς τὸ πλοῖον. Ὁ Ντίκ-Σάντ ἔχει ἤδη τὴν δεξιότητα ἐνός γέροντος πηδαλιούχου. Καλὴ ἀρχὴ ναύτου· τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα πρέπει νὰ διδαχθῇ ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας. Ὅστις δὲν ὑπῆρξε ναυτόπαις δὲν θὰ γείνη ποτὲ τέλειος ναύτης, τοῦλάχιστον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ὅπου διὰ πάντα ἀπαιτεῖται ἄσκησις καὶ φύσις δεξιὰ καὶ διδασχὴ παρὰ θαλασσινοῦ ἐμπείρου.

— Ἐντούτοις πλοίαρχε Ἴλ, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Βελντόν, ἱκανοὶ ἀξιώματικοὶ δὲν λείπουν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικόν.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος, ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην μου οἱ καλλίτεροι ἤρχισαν παιδιόθεν τὸ στάδιον καὶ χωρὶς νὰ ὑμιλήσω περὶ τοῦ Νέλσονος καὶ τινῶν ἄλλων οἱ χειρότεροι δὲν εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἦσαν ναυτόπαιδες.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Κυρ-Βενέδικτος προέκυψεν ἐκ τῆς πρυμναίας κλιμακῶς βεβουθισμένος εἰς σκέψεις καὶ ἀπομεμακρυσμένος ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἡρξάτο νὰ ἐημερεύσῃ ἐπὶ τῆς γεφύρας τεθλιμμένος, ψηλαφῶν τὰ διακίνα τῶν τοιχωμάτων, ἀνευρευνῶν ἐπὶ τῶν κλωθῶν τῶν ὀρίθων διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν σανίδων καὶ παντοῦ ὅπου ἦτο ὑγρόπισσον.

— Εἶσαι καλά, κύριε Βενέδικτε, ἠρώτησεν ἡ κυρία Βελντόν.

— Μάλιστα, ἐξαδέλφη Βελντόν, εἶμαι καλά, ἀλλ' ἐπιθύμουν πολὺ νὰ ἦμην ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

— Τί ζητεῖτε λοιπὸν οὕτω ἐπὶ τοῦ θρανίου, κύριε Βενέδικτε, ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος Ἴλ.

— Ἐντομα, κύριε πλοίαρχε, ἀπεκρίθη ζωηρῶς ὁ ἐντομολόγος, τί ἄλλο θέλετε νὰ ζητήσω παρὰ ἐντομα.

— Ἐντομα! πρέπει νὰ ὑπομείνης λοιπὸν, διότι δὲν πιστεύω νὰ πλουτίσης τὴν συλλογὴν σου κατὰ τὸν κατάπλου.

— Καὶ διατί ὄχι!, ἀπαντᾷ ὁ ἐντομολόγος, εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρω ἐν τῷ πλοίῳ δειγματοῦ... .

— Κυρ-Βενέδικτε, καταράσθητι τὸν πλοίαρχον Ἴλ διότι τὸ πλοῖόν του εἶνε τόσο καθαρὸν ὥστε θὰ ἐπανεληθῆς ἄπρακτος ἀπὸ τὸ κυνήγιον.

Ὁ πλοίαρχος ἐμειδίασεν. Ἡ κυρία Βελντόν ἐπαυξάνει τὰ πράγματα ἀπεκρίθη. Ἐν τούτοις Κυρ-Βενέδικτε πιστεύω ὅτι θὰ χάσῃς τὸν καιρὸν σου ματαίως ἐρευνῶν εἰς τὰ δωμάτιά μου.

— Τὸ γνωρίζω καλά, ἐφώνησεν ὁ ἐντομολόγος, ὑψῶνων τοὺς ὄμους, εἰς μάτην... .

— Ἄλλ' εἰς τὸ κύτος, ἐπανελάβεν ὁ πλοίαρχος Ἴλ, ἴσως θὰ εὕρητε μερικὰς σίλφας, ἀντικείμενα ὀλίγον σπουδαῖα.

— Ὀλίγον σπουδαῖα!... τὰ ὀρθόπτερα ταῦτα, τὰ νυκτόβια, τὰ ὅποια ὑπέστησαν τὰς καταράς τοῦ Βιργιλίου καὶ τοῦ Ὀρατίου, ἀπεκρίθη ὁ ἐντομολόγος ἐξεγερθεὶς ὑπὸ τῆς ὀργῆς.

Ὀλίγον σπουδαῖα!... οἱ συγγενεῖς οὗτοι οἱ στενοὶ τοῦ «peri planeta orientalis» καὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ Kakerlac οἵτινες κατοικοῦσι... .

— Οἵτινες λυμαίνονται... . προσέθηκεν ὁ πλοίαρχος.

— Οἵτινες βασιλεύουσιν... εἰς τὸ πλοῖον, ἐξηκολούθησε ζωηρῶς ὁ ἐντομολόγος.

— Ἀγαπητὴ βασιλεία!

— Δὲν εἶσθε λοιπὸν ἐντομολόγος κύριε!

— Ποτὲ δὲν ἠγάπησα τὴν ζημίαν μου.

— Αἱ κυρ-Βενέδικτε, λέγει ἡ κυρία Βελντόν ὑπομειδιῶσα μὴ εὐχεσθε νὰ κατατρωγώμεθα διὰ ἀγάπην πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀπὸ τὰ ἐντομα.

— Δὲν εὐχομαι τίποτε ἄλλο ἐξαδέλφη, ἀπεκρίθη ὁ ὀρμητικὸς ἐντομολόγος εἰ μὴ νὰ προσθέσω εἰς τὴν συλλογὴν μου σπουδαῖόν τι ἐντομον, τὸ ὅποιον νὰ τὴν τιμήσῃ.

— Δὲν εἶσθε λοιπὸν εὐχαριστήμενος διὰ τὰς κατακτηθείσας ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ.

— Ναί, ἀληθῶς ἐξ ἀδέλφη Βελντόν, ὑπῆρξα ἀρκετὰ εὐτυχῆς κατακτῶν ἓνα staphylins οἱ ὅποιοι εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε εἰς μερικὰς ἑκατοντάδας μιλίων μακρότερον εἰς τὴν Νέαν Καληδονίαν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ντίγκο παίζων μετὰ τὸν Ἰάκωβον ἐπλήσιασε τὸν Κυρ-Βενέδικτον.

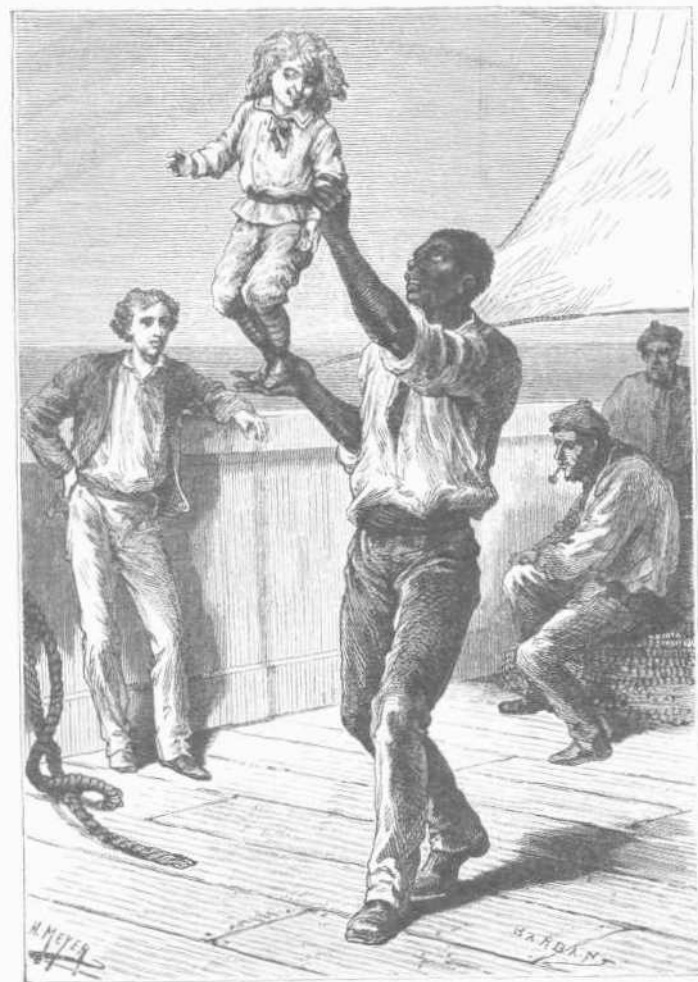
— Ἀπελθε, Ἀπελθε, λέγει ὁ Κυρ-Βενέδικτος ἀποκρούων τὸ ζῶον.

— Ἀγαπᾷ τὰς σίλφας καὶ ἀποστρέφεται τοὺς σκύλους!, ὦ κυρ-Βενέδικτε!

— Ὁ καλός μου ὁ σκύλος, ἀναφωνεῖ ὁ μικρὸς Ἰάκωβος, λαμβάνων μετὰ τὰς δύο μικρὰς χεῖρας του τὴν γονδρὴν κεφαλὴν τοῦ Ντίγκο.

— Μάλιστα, δὲν λέγω ὄχι, λέγει ὁ Κυρ-Βενέδικτος, ἀλλὰ τὸ διαβολικὸν τοῦτο ζῶον δὲν ἐπραγματοποίησεν τὰς ἐλπίδας τὰς ὅποιαις συνέλαβον κατὰ τὴν συνάντησίν του.

— Ἄ θεέ μου, ἐφώνησεν ἡ κυρία Βελντόν,

Ὁ Ἰάκωβος ἐραίνετο μέγα, μέγα!

μήπως ἤλπίζετε νὰ τὸν θέσετε εἰς τὴν ταξιν τῶν διπτέρων ἢ τῶν ὑμενοπτέρων.

— Ὅχι! ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ ἔντομολόγος, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ Ντίγκο εἶναι γένος Νέο-Ζηλανδικὸν ἀνευρεθείς ὅμως ἐν Ἀφρικῇ ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ;

— Βεβαιότατα, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Βελντόν, ὁ γέρον Θωμᾶς πολλάκις ἤκουσε τοῦτο παρὰ τοῦ πλοίαρχου τοῦ Οὐάλντεκ.

— Αἱ λοιπὸν ἤλπίζον ἐνόμιζον

ὅτι αὐτὸς ὁ κύων θὰ ἔφευγεν ἐν τῷ τριγώνω μερικὰ δειγμάτια ἡμιπτέρων ἰδιαζόντων ἐν τῇ Ἀφρικῇ.

— Κύριε ἐλέησον! ἐφώναζεν ἡ κυρία Βελντόν.

— Καὶ ὅτι ἴσως καμμία φύλλα ἀπὸ τὰς εἰσέρχόμενας ἐν τῷ δέρματι νεοῦ εἶδους

— Ἀκούεις Ντίγκο, λέγει ὁ πλοίαρχος, ἀκούεις σκῦλ ἐμου, παρεβίασας ὅλα τὰ καθήκοντά σου.

— Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐψύλλισα αὐτόν, προσέθηκεν ὁ ἔντομολόγος μετὰ φωνῆς ἀπελπιστικῆς. Οὐδ' ἐν ἔντομον εὗρον.

— Τὸ ὅποιον ἀμέσως θὰ ἐσφραζέτε ἀσπλάγχνως, νομίζω, λέγει ὁ πλοίαρχος Ἰλ.

— Κύριε, ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ ἔντομολόγος, γνωρίζετε ὅτι ὁ Ἰωάννης Φραγκλίνος ἐδίσταζε νὰ φονεύσῃ τὸ μικρότατον ἔντομον καὶ τὸν κώνωπα αὐτόν, τοῦ ὁποίου αἱ προσβολαὶ εἶναι φοβερώτεραι τῶν τῆς φύλλας καὶ ὅμως ὁ Ἰωάννης Φραγκλίνος ἦτο θλακασινός καὶ ὀνομαστός θαλασσινός.

— Βεβαιῶς, λέγει ὁ πλοίαρχος κάτω νεύσας.

— Καὶ μίαν ἡμέραν ἀφοῦ κατεφαγώθη ἀπὸ διπτερόν τι ἐφύσηξε καὶ τὸ ἀπέπεμψε λέγων

αὐτὸν πῆγαινε, ὁ κόσμος εἶνε ἀρκετὰ μεγάλος καὶ δι' ἐσὲ καὶ δι' ἐμέ.

— Ἄ, ἐφώναζεν ὁ πλοίαρχος μορφάσας.

— Ναὶ Κύριε.

— Αἱ, κύριε Βενέδικτε, λέγει ὁ πλοίαρχος. Τὰ εἶπεν ἄλλος αὐτὰ πρὸ τοῦ Ἰωάννου Φραγκλίνου.

— Ἄλλος! ποῖος;

— Μάλιστα, ὁ θεὸς Γωθίας.

— Ἐντομολόγος; ἠρώτησεν ὁ Ζωηρῶς

— Ὅχι! ὁ θεὸς Γωθίας Τουστέρνε, ἀκριβῶς εἶπεν τοὺς αὐτοὺς λόγους ῥίπτων εἰς τὸν ἀέρα κώνωπα αὐτὸν πῆγαινε, καὶ μένε, ὁ κόσμος εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος νὰ μᾶς περιλάβῃ καὶ τοὺς δύο.»

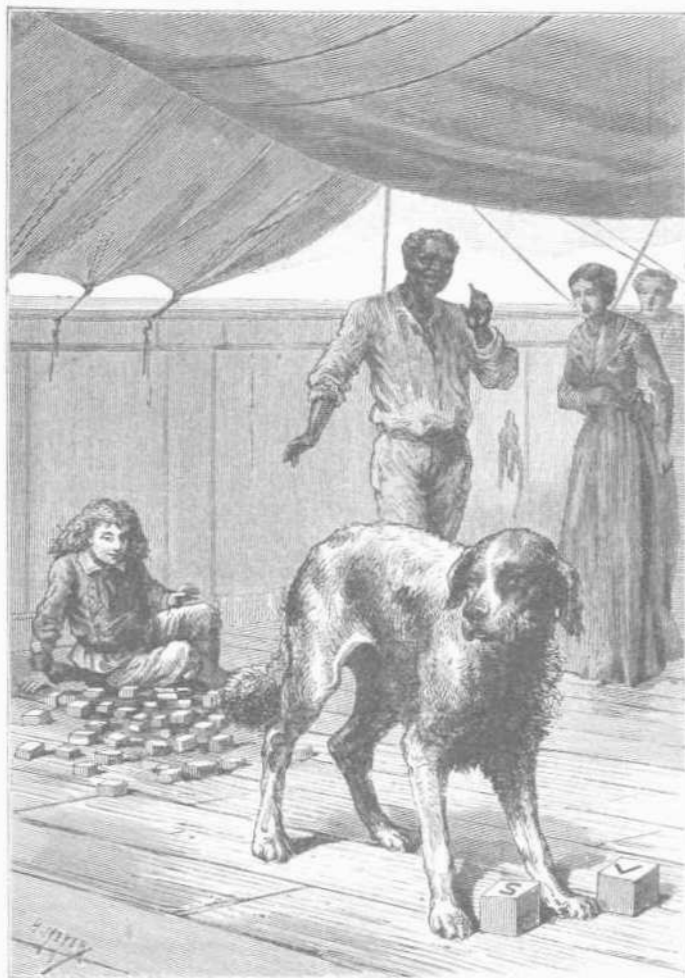
— Καλὸς ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ θεὸς Γωθίας, ἀπεκρίθη ὁ Κύρ-Βενέδικτος, ἀλλ' ἀπέθανε.

— Τὸ πιστεῦν ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ πλοίαρχος Ἰλ, διότι δὲν ἔζησε ποτέ. Πάντες ἐγέλασαν διὰ τὸ τέχνασμα τοῦ πλοίαρχου παρατηροῦντες τὸν κατάπληκτον ἔντομολόγον.

Τοιοῦτοτρόπως διὰ τῶν ἡμιλιῶν τούτων καὶ τῶν ἔντομολογικῶν

συζητήσεων τῶν ἀτελευτήτων περὶ ἔντομολογικῶν ζητημάτων παρήγαγονται φαιδρῶς αἱ μακρὰί ὥραι ἐν τῷ πλοίῳ. Ἡ θάλασσα ἦτο ὠραία ἀλλὰ οἱ ἀνεμοὶ ἐναντίοι τὸ Πιλιγκρὶν βραδέως προέβαινε πρὸς ἀνατολὰς ὅπου οἱ ἐπικρατοῦντες ἀνεμοὶ θὰ ἦσαν εὐνοϊκοὶ εἰς τὸ πλοῖον.

Ὁ Κύρ-Βενέδικτος προσεπάθησε πολλάκις κατὰ τὸν πλοῦν νὰ μυσταγωγῆσῃ τὸν νεκρὸν δόκιμον εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἔντομολογίας; ἀλλὰ ὁ Ντίγκ ἐράνη ἀπειθῆς καὶ μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν προσφορὰν ταύτην. Ἐλλείπει ἄλλων μαθητῶν ὁ σοφὸς ἔντομολόγος κατέφυγεν εἰς

Ἔθεσε καὶ δεύτερον κύβον πλησίον τοῦ πρώτου.

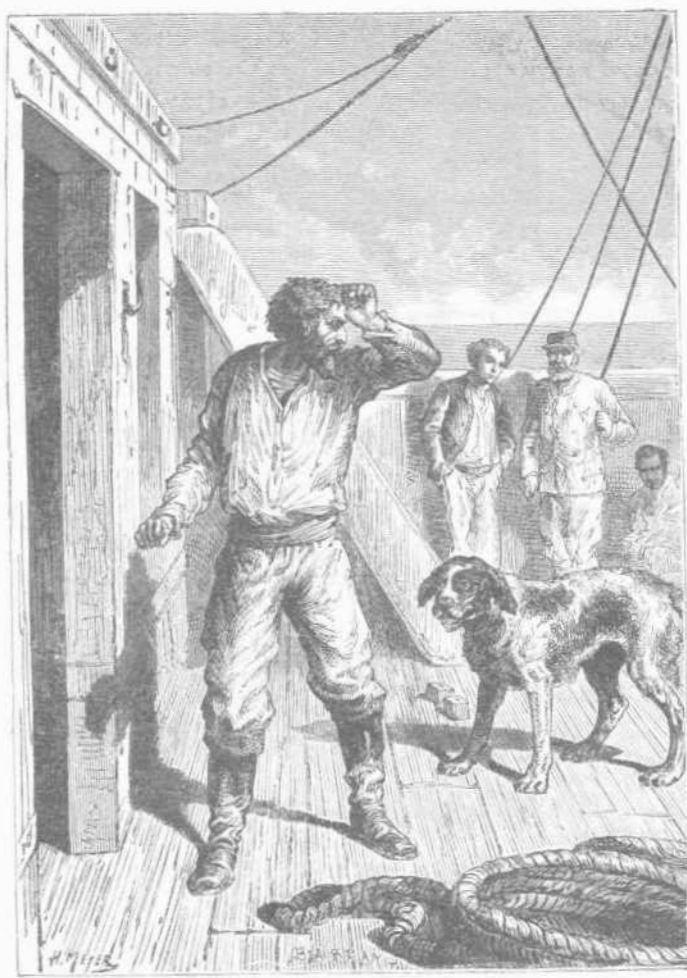
τοὺς πέντε μαῦρους, οἵτινες οὐδὲ κἄν τὸν ἐνόησαν ὁ γέρον Θωμᾶς ὁ Ἀκταίαν, ὁ Αὐγουστίνος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος ἐλειποτάκτησαν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τὸ μαθητὰ του καὶ ὁ διδάσκαλος ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ Ἡρακλείου, ὅστις ἐράνητο ὅτι ἐκείνητο φυσικὰς τινὰς διαθέσεις νὰ διακρίνῃ τὸ παρᾶσιτον ἀπὸ τὰ θυσάνουρα. Ὁ γιγαντώσωμος μαῦρος ἔζη λοιπὸν, εἰς τὸν κόσμον τῶν νεκροφόρων, τῶν κυνηγῶν, τῶν σκροφάγων, τῶν καὶ τῶν ἄλλων ἔντομων, τῶν ὁποίων τὴν σύστασιν καὶ τὸν βίον καθ' ἑκάστην ἐξεμάνθανε παρὰ τοῦ Κύρ-Βενέδικτου.

Ἡ κυρία Βελντόν κατὰ τὸν πλοῦν δὲν ἄφρινεν ἄεργον τὸν μικρὸν Ἰακώβον ἐντελῶς τὸν ἐμάνθανε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν· τὰ δὲ μαθηματικά τοῦ τὰ ἐδίδασκεν ὁ φίλος του Ντίγκ-Σαντ. Πενταετῆς παιδίον διδασκείται καλλιτερον ἴσως διὰ τῶν πρακτικῶν παιγνίων ἢ διὰ τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, ὁ Ἰακώβος ἐμάνθανε νὰ ἀναγινώσκῃ, ὅχι διὰ τοῦ ἀλφαριθμητικοῦ ἀλλὰ διὰ τῶν κινητῶν γραμμάτων τῶν ἐκτετυπωμένων διὰ μελάνης ἐρυθρᾶς ἐπὶ ξυλίνων κύβων, τοὺς ὁποίους ἐτοποθεῖται κατὰ διαφόρους συνθέσεις, σχηματίζων διαφόρους λέξεις. Ἐνίοτε ἡ κυρία Βελντόν ἐλάμβανε τοὺς κύβους, ἐσχηματίζε λέξιν τινὰ ἀπλῆν καὶ ἀνεμίγνυε πάλιν τοὺς κύβους ἵνα ἐπανασυνθέσῃ ταύτην ὁ μικρὸς Ἰακώβος. Τὸ μικρὸν παιδίον ἠγάπη πολὺ τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἀναγνώσεως.

Καθ' ἑκάστην ἔμεινε ἐπὶ ὥρας πολλὰς ἄλλοτε εἰς τὸν θαλάμον καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῆς γεφύρας συνθέτων καὶ διαλύων τὰ ψηφία τοῦ ἀλφαριθμητικοῦ.

Ἦτο πρωτὴ τῆς 9 Φεβρουαρίου, ὁ Ἰακώβος ἡμιεκλιμένος ἐπὶ τῆς γεφύρας διεσκέδαζε σχηματίζων λέξιν τινὰ τὴν ὁποίαν προσεπάθει νὰ τὴν μάθῃ εἰς τὸν Γέρον-Θωμᾶν νὰ τὴν ἐπαναλάβῃ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν στοιχείων. Ὁ Γέρον Θωμᾶς εἶχεν ἀποκρύψει τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τῶν παλαμῶν, διότι εἶχον συμφωνήσῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ βλέπῃ πῶς γίνεται ἡ λέξις, καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν ἐργασίαν οὕτω τοῦ μικροῦ παιδίου.

Ἐκ τῶν πενήτηντα κύβων οἱ μὲν ἔφερον κεφαλαία γράμματα, οἱ δὲ μικρά, ἄλλοι δὲ καὶ ἀριθμούς. Ἦσαν λοιπὸν ἐπὶ τῆς γεφύρας κατὰ σειράν καὶ ὁ μικρὸς ἐλάμβανε ἐξ αὐτῶν διάφορα στοιχεῖα ὅπως σχηματίζε τὰς λέξεις του. Ὁ Ντίγκο ἐγύριζε περίξ τοῦ μικροῦ παιδίου σκιρτῶν ἐκ τῆς χαρᾶς του καὶ λείγων τοὺς πόδας αὐτοῦ ὅταν αἰφνης ἐσταμάτησεν ἀποτόμως τὰ βλέμματά του προσηλώθησεν ἐπὶ τινος κύβου, ὕψωσε τὸν δεξιὸν του πόδα, ἐκίνησε τὴν οὐράν του σπασμωδικῶς, ἔπειτα αἰφνιδίως πηδήσας ἤρπασε μὲ τὸ στόμα του αὐτόν καὶ τὸν ἐτοποθέτησε πλησίον τοῦ μικροῦ

Καὶ πάλιν ὁ κύων ἔδειξε σημεῖα ὀργῆς ὑπερτάτης.

Ἰακώβου. Ὁ κύβος οὗτος ἔφερε τὸ κεφαλαῖον στοιχεῖον Σ.

— Αἱ Ντίγκο, Ντίγκο, ἐφώναζε τὸ παιδίον φοβηθὲν μήπως ὁ κύων καταπιῇ τὸν κύβον.

Ἀλλὰ ὁ Ντίγκο ἐπιστρέψας ἔλαβε καὶ δεύτερον κύβον καὶ τὸν ἔθεσε πλησίον τοῦ πρώτου· ὁ δεύτερος κύβος ἔφερε τὸ γράμμα Β. Ὁ Ἰακώβος ἐφώναζε τότε, καὶ ἔτρεξαν εἰς τὰς φωνὰς του ἡ μήτηρ του, ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ δόκιμος, περιπατοῦντες ἐπὶ τῆς γεφύρας κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ὁ μικρὸς Ἰακώβος εἶπε τί ἔκαμεν ὁ Ντίγκο.

Α Δ Α Μ Α Ν Τ Ε Σ

- Ὁ μὴ ἀκολουθῶν τῇ ἀρετῇ κατὰ τὴν νεότητά δὲν θὰ διαφύγῃ τὴν κακίαν ἐν τῷ γήρατι.
- Μὴ κάμνης διάκρισιν ὅταν πράττῃς τὸ ἀγαθόν.
- Ὁ δικαίως ζῶν οὐδέποτε ἀποθνήσκει.
- Ὁ ἀρετὴν σπειρῶν φέρει ἀγαθὴν θερίζει.
- Ὁ μὴ φοβούμενος τὰ μικρὰ σφάλματα προβαίνει ἐκ τῶν μικρῶν εἰς τὰ μεγαλειότερα.
- Ὁ ἄνθρωπος οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν περὶ ἑαυτοῦ ὀφείλει νὰ λέγῃ, διότι τὸ ἐπαινεῖν μὲν ἑαυτὸν εἶναι ματαιοφροσύνη, τὸ δὲ κακολογεῖν ἑαυτὸν ἀνοησία.
- Ὅπου ὁμόνοια, ἐκεῖ καὶ νίκη.
- Κοπίαζε ἵνα μανθάνῃς καὶ ἐργάζου ἵνα ἔχῃς.
- Ἡ ὀκνηρία εἶναι ἡ κλεῖς τῆς πτωχείας.
- Ὁ οὐδὲν γινώσκων δι' οὐδὲν εἶνε χροῦσιμος.

Φίλος ἀληθῆς

Α Ι Ω Ν Ι Α Ν Ε Ο Τ Η Σ

Τὰ κάλλιστα τοῦ κόσμου τοῦτου μαραίνονται ὡς ρόδα, ἴα·
ὡς μαρτυροῦσι δὲ βιβλία,
φιλοσοφία, ἱστορία,
ποιήσις καὶ καλλιτεχνία,
μόνον ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά
θάλλει νεότητος αἰωνία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ

ΦΕΙΔΙΑΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΑΛΜΑΤΟΠΟΙΟΣ

Ὁ Φειδίας ἦν Ἀθηναῖος περὶ τὰ 498 π. Χ. γεννηθεὶς. Παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν τοῖς νῦν σωζομένοις, περὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ καὶ τῶν σπουδῶν καὶ ἐν γένει περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου οὐδεμία εἰδησις ἀναγράφεται, ὥστε διατελοῦμεν ἐν ἀγνοίᾳ περὶ αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν συγγραφέων τούτων μόνον γινώσκουμεν ὅτι ὁ Φειδίας ὑπῆρξεν ὁ μέγιστος καὶ ὁ ὑψιστος τῶν ἐπὶ γῆς ἀρχιτεκτόνων καὶ ἀγαλματοποιῶν οὐδεὶς ἐφθασεν εἰς τὸ ὕψος τοῦ Καλοῦ (le goüt), εἰς ὃ ἡ καλλιτεχνικωτάτη αὐτοῦ διάνοια ὑπερήθη· αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἰκτίνου ἀνήγειρε τὰ Προπύλαια καὶ τὸν Παρθενῶνα ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, τὸν Παρθενῶνα, ὃν θαυμάζει σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος Εὐρώπης καὶ Ἀμερικής, τὸ μοναδικὸν αὐτὸ κτίριον, ὅμοιον τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἡ ἀνθρωπότης δυνήθησεται νὰ οἰκοδομήσῃ· ὁ Παρθενῶν εἶνε τὸ ὄρατόν σημεῖον τοῦ μεγαλεπήβολου περηνγίσματος τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἀνῆλθεν εἰς καλλαισθητικὰ ὕψη τοῦ ὠραίου Ἰδανικοῦ κόσμου τηλικαῦτα, οἷα οὐδεμία διάνοια ἄλλης ἐθνότητος δύναται νὰ συλλάβῃ νὰ διατυπώσῃ καὶ φέρῃ ἐν τῇ πραγματικότητι. Διὰ τοῦτο συρρέουσιν ἄπαντες οἱ ἐπιστήμονες καὶ

τῶν δύο ἡμισφαιρίων, ὅπως ἴδωσι καὶ θαυμάσωσι τὸ ἐν τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου, ἅπερ ὑπολογίζουσιν εἰς ἑπτὰ, ἀλλὰ πάντων ὑπερέχει διὰ τὸ κάλλος ὁ Παρθενῶν.

Πάν ὅ,τι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς σμίλης τοῦ Φειδίου εἶν' ἐξαισιῶν τι ἔργον· ἀλλὰ τρία θεωροῦνται ἀμίμητα καὶ ὑπέροχα διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ σύμμετρον καὶ τὸ ὕψος τῆς καλλιτεχνικῆς διατυπώσεως ἀγάλματα.

Α'. Τὸ τῆς Παλλάδος Ἀθηνῆς

Β'. Τὸ τῆς Παρθένου Ἀθηνῆς.

καὶ Γ'. τὸ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀλτεῖ, τῆς Πισιάτιδος ἐν Ἠλείᾳ, ἐνθα οἱ σοφοὶ Γερμανοὶ ἐπεχείρησαν ἀνεσκαφάς, καὶ ἀνεκάλυψαν θησαυροὺς ἀρχαιοτήτων, ἰδίᾳ δὲ τὸν Ἐρμῆν τοῦ Πραξιτέλου καὶ τὴν νίκην τοῦ Παιωνίου.

Καὶ τὸ μὲν τῆς Παλλάδος ἦν κολοσσαῖον, καὶ ἔκειτο πρὸς β. τοῦ Παρθενῶνος· εἶχε δὲ τοσοῦτον ὕψος, ὥστ' ἐφαίνετο ὁ λόφος τῆς περικεφαλαίας τοῦ ἀγάλματος καὶ ἡ ἄκρα τοῦ δόρατος ἀπὸ τοῦ Σουνίου καὶ τῆς θαλάσσης.

Τὸ δὲ τῆς Παρθένου ἔκειτο ἐν τῷ κέντρῳ ὡς ἐγγιστα τοῦ Παρθενῶνος μεγαλοπρεπέστατα κεκοσμημένον χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι, καὶ φέρον τὴν ἐξοχὸν διὰ τὴν παράστασιν τῆς Γοργόνος

ἄσπιδα, ἐξ ἧς καὶ Γοργόνειον ἐπεκαλεῖτο, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ βίῳ Θεμιστοκλέους· εἶχε δὲ βάρος χρυσοῦ κατὰ Θουκυδίδην (11, 13) 40 τάλαντα.

Τὸ δὲ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἔκειτο ἐν τῷ ναῷ τοῦ ὁμωνύμου ναοῦ ἐν Ἀλτεῖ τῆς Πισιάτιδος ἐν Ὀλυμπίᾳ. Τοῦτο τὸ ἀγαλμα ἰδὼν ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς Σύλλας ἐξεπλήχθη καὶ ἀνεφώνησεν· ἢ ὁ Ζεὺς κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνεφανίσθη τῷ Φειδίᾳ, ἢ ὁ Φειδίας ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατεβίβασε τὸν Δία ἐπὶ τῆς γῆς· τὸσα μεγαλοπρεπὲς τὸ θέαμα τοῦ ἀριστοτεχνή-

ματος τούτου. Οἱ Ἠλεῖοι τοὺς υἱοὺς τοῦ Φειδίου ἀνέδειξαν ἱερεῖς τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς διὰ τὸ ἀγαλμα τοῦτο, ὅπερ ἔπειτα μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐστήθη ἐν τῷ καλουμένῳ Λαυσείῳ, ἐνθα ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος κατακαέντος τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, συναπόλετο καὶ ὁ Ζεὺς τοῦ Φειδίου (ἴδε Ἀθην. Ἱστορ. Κωνσταντινίδου σελ. 151). Ταῦτα ἐν συντόμῳ περὶ τῶν τοῦ Φειδίου ἔργων. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις ὁ μέγας οὗτος γλύπτης τῶν αἰῶνων ὀλίγον πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ἌΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΑΗΣ

ΠΡΟΣ ΚΑΚΟΥΡΓΟΝ

Κακοῦργε, ὅπου κ' ἂν ὑπάγῃς καὶ στραφῆς,
Εἰς εὐωχίας εἶσαι καὶ συμπόσια,
Εἰς συναυλίας καὶ χοροὺς καὶ ἑορτάς
Προσκεκλημένος, πανηγύρεις καὶ πομπάς,
Εἰς δόξας καὶ τιμὰς καὶ ἀξιώματα
Ἀνεδιβάσθῃς κ' ὑψηλὰς περιωπὰς,
Ἐν πλούτῳ καὶ εὐτυχίᾳ ζῆς τὸν βίον σου
Καὶ θεωρῆσαι θαυμαστός κοὶ φθονητός,
Ἐγρηγορεῖς, ὑπώπτεῖς, ἀδιάφορον
Πιστὸν παντοῦ σοὶ μένει τὸ κακούργημα
Ἡ πράξις ἡ ἀχρεία ἦν διέπραξας,
Καὶ ὡς σκιά σου ἄλλη σὲ ἀκολουθεῖ!
Ἐπὶ μορφὰς παντοίας σ' ἐμφανίζεται
Καὶ ἐν κοινωνίᾳ καὶ ἐρημίᾳ καὶ παντοῦ!
Ἐνώπιόν σου πάνοπλον καὶ φοβερόν
Καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἴσταται
Καὶ βλοσυρὸν σοὶ ρίπτει βλέμμα, τρομερόν!
Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων τὸ ἐγνώρισεν,
Οὐδ' εἶπας συλλαβὴν που σὺ περὶ αὐτοῦ,
Κ' εἰς φίλου δὲν τὸ ἐνεπίστευσας ψυχῆν.
Οὐδ' ἐξωμολογήθης εἰς πνευματικόν!
Κ' ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία αὐτῇ
Τὸ ἀγνοοῦσιν ἐντελέστατα λοιπὸν
Καὶ ἡ αὐστηροτάτη καταδίωξις
Καὶ ἡ Δικαιοσύνη ἔχασαν τὰ ἴχνη του.
Τὸ ἀγνοοῦσι πάντα, Γῆ καὶ Οὐρανὸς
Πλὴν μηδαμῶς σε τοῦτο ἄς παρηγορῇ,
Διότι καὶ οὐδὲν σοὶ εἶνε ὄφελος
Ἄφου καὶ ἡ ψυχὴ σου φεῦ! καὶ ὁ Θεὸς
Δὲν τ' ἀγνοοῦσι, τὸ γνωρίζουσι καλῶς!
Καὶ ἡ συνειδήσις σου οὕτω τὴν φωνὴν
Ἐφ' ἑνὸς τοῦ στήθους σου στεντόρειον
Ὡστε νὰ εὖρης οὐδαμοῦ ἀνάπαυσιν
Σ' ἀφίνει μέχρις ὅτου λάθῃς τὴν ποινήν
Ἦτις ἀρμόζει εἰς τὸ φαῦλον ἔργον σου.
Ἰδοῦ, ἰδοῦ, τοιαύτη εἶν' ἡ κόλασις
Ἦτις εἰς τὸν κακοῦργον καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
Ἐπάσχει ὡς καὶ κάτω ἀναπόδραστος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 63)

7. Ἀπάνω ἔς τὴν ἀναβοριά καλὸν καὶ τὸ χαλάρωσι.

Ὅτι ἐν ἀνάγκῃ εὐπρόσδεκτα καὶ τὰ πενιχρά.
Ἦν μὴ κρέας παρῆ, ταρίχῳ στεριτέον.
Καί, Ἀγαθὴ καὶ μάζα μετ' ἄρτου (= ἐν ἐλλείψει ἄρτου).

8. Ἀνάφερες τὸν φίλον, ἵτοιμάσε καὶ τὸ ξύλον.
Ἐπὶ τῶν ἐμφανιζομένων αἰφνης, καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν.
Αὐκὸν ἐμνήσθη, πάρεστιν οὗτος.

Ἐκ τοῦ κίσωπέιου μύθου, περὶ γραδὸς ἀπειλοῦσης διὰ λύκου τὸν ἀτακτοῦντα παῖδα.
Παρεμπερῆς τῇ δημῳδεί
Κατὰ τὴν φωνὴν καὶ ὁ Λάξαρως.

Ἦ κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν
Κατὰ τὴν φωνὴν καὶ ὁ γαῖδαρος.
Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἔσχε τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ θαύματος, καθ' ὃ ἄμα τῇ ἐκφωνήσει τοῦ Ἰησοῦ «Λάξαρ, δεῦρο ἕξω» καὶ ὁ Λάξαρως ἐξῆλθε τοῦ μνημείου.

Ἀστεῖαν δ' ἔχει τὴν παραγωγὴν ἡ β'.
Παρὰ τοῦ Νασρεδδὶν Χόντζα (τοῦ Αἰσώπου τῶν Ὀθωμανῶν) ἐζήτησε ὁ γείτων τὸν ὄνον αὐτοῦ φιλικῶς. Ὁ Χόντζας μὴ θέλων δωρεάν νὰ κουράσῃ τὸν ὄνον, ἀλλὰ καὶ μὴ δυναμένος ν' ἀρνηθῇ τὴν μικρὰν ταύτην χάριν πρὸς γείτονα, τὸν ὅποιον συνεχῶς παρηνώχλει, ἵνα τὸν ἀποπέμψῃ εὐσχήμως τῷ λέγει: ἔς τὸ ἀμπέλι ἔστειλα τὸν ὄνον. Ἀλλὰ κατὰ κακὴν του τύχην πρὶν ἢ τελειώσῃ αὐτὸς τὴν φράσιν, ὁ ὄνος ὡς νὰ ἠσθάνθη ὅτι λόγος γίνεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθυμῶν, φαίνεται, ν' ἀλλάξῃ ὀλίγον τὸν πνιγηρὸν ἀέρα τοῦ σταύλου, ἤρχισε νὰ ὀγκᾶται.

Ἐκ τούτου ἡ παροιμία «κατὰ τὴν φωνὴν (= ἠμιλίαν τοῦ Χόντζα) καὶ ὁ γαῖδαρος». Διὰ νέας δὲ εὐφυολογίας, δημῳδούς καταστάσεως καὶ ταύτης, ἐφίμωσε τὸν φίλον ὅταν τῷ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἰδοὺ ὁ ὄνος εἶναι ἐν τῷ σταύλῳ. «Περίεργος εἶσαι ἀδελφέ, τῷ λέγει μετὰ θυμοῦ, δὲν πιστεύεις ἔς ἐμένα, μόν' πιστεύεις ἔς τὸν γαῖδαρον. Ἐγὼ σοῦ λέγω ὅτι τὸν ἔστειλα ἔς τὸ ἀμπέλι.» ὁ δὲ ὄνος. . . ἐξηκολούθει ἐντονώτερον νὰ ὀγκᾶται.

9. Ἀπὸ παιδί καὶ μεθυστῇ μαθαίνεις τὴν ἀλήθειαν.
Ὅτι οἱ πάροινοι τὰ ἀπὸ καρδίας λαλοῦσιν.

Τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης τοῦ πίνοντος.

Καί, Ἐν οἴνῳ ἡ ἀλήθεια.
10. Ἀπὸ τὴν Πόλιν ἐρχομαι καὶ ἔς τὴν κορφήν (= ἐκ τῆς πόλεως ἐρχομαι καὶ ἔς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ).

Ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτως καὶ ἀκρίτως ὁμιλούντων.
Ῥέβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει.
Διότι ἄπαξ συνέπεσεν ἐνῶ ἔβρεχε νὰ εἶναι Ῥέβδος εἰς γωνίαν.

11. Δὲν γελᾶνε ποτὲ τὰ χεῖλήν του.
Ἐπὶ τῶν σκυθρωπῶν καὶ ἀγελάστων.
Ἐς Τροφωνίου μεμάντευται.

Ὁ Τροφώνιος υἱὸς τοῦ Ἐργίνου, βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ, οἰκοδομήσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀγαμήδους τὸν πρῶτον ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μισθὸν λαθῶν παρ' αὐτοῦ τὸ μαντεύεσθαι ἐτιμᾶτο μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὡς ἦρας, καὶ εἶχε μαντεῖον ἐν τινὶ ἀντρῷ πλησίον Λεβαδείας τῆς ἐν Βαιωτίᾳ.

Ἐπιστεύετο δὲ γενικῶς ἐν Ἑλλάδι, ὅτι ὅσοι κατέβαινον εἰς τὸ ἀντρον τοῦ Τροφωνίου ἵνα μαντεύσωνται, διέμενον καθ' ἅπαντα τὸν ἐξῆς χρόνον ἀγέλαστοι ὄθεν καὶ ἡ παροιμία. Ὑπεβάλλοντο δὲ εἰς πλείστας διατυπώσεις, ἐξαγνισμούς καὶ παρασκευάς. (Ἰδ. Πικρ. Βοιωτ. ΙΧ, 39).

12. Κάθε πουλὶ μετὰ τὴν λαλιά του κελαδεῖ.
Ἐπὶ τῶν ἀνομοίων.

Ἄλλο γλαυξ καὶ ἄλλο κορώνη φθέργεται.
13. Κάθισε ἔς τ' αὐγά σου.
Ἐπὶ τῶν προκαλούντων κακὰ ἐφ' ἑαυτοῦ.

Μὴ κίνει τὸν ἀνάγυρον.
Ἀνάγυρος (= οὐντος) ἦν δῆμος Ἀττικῆς, οὗ ὁ δημότης Ἀναγυράσιος. Ἐνταῦθα ἐφύετο δυσώδης τι φυτὸν, ἀνάγυρος καλούμενον. Ἐκ τούτου ἐπὶ τῶν κινούντων τι ἐπὶ κακῷ ἑαυτῶν εἴρηται ἡ παροιμία.

14. Καὶ ἡ φακὴ μαγείρευμα.
Ἐπὶ πενιχρῶν καὶ οὐτιδανῶν.

Καὶ κόρχορος (γράφ. κόρχορος) ἐν λαχάνοις.
15. Κάμε καλὸ στοῦ διαβόλου τὸ χωριό.
Ἐπὶ τῶν ἀντὶ καλοῦ κακὰ δρεπόντων.

Ἄμ' ἠλέηται, καὶ τέθυγκεν ἡ χάρις.
Ὅτι οἱ πάροινοι τὰ ἀπὸ καρδίας λαλοῦσιν.

16. Κατὰ μάνα, κατὰ κύρι ἔκαμαν καὶ γυῖο [Ζαφείρη].

Ἐπὶ τέκνων ἀθλίων γονέων ἀθλίων.
Κακοῦ κόρακος κακὸν ὄν.

17. Τώρα στὰ γεράματα μάθε, γέρο, γράμματα.
Ἐπὶ τῶν ἀκαίρως πόρον ζωῆς ζητούντων.

Τὸ ἄκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν.
Ἄσχετον ὄλως τῷ τοῦ Σόλωνος:
«Γηράσκω αἰεὶ διδασκόμενος.»

καὶ τῷ τοῦ Σωκράτους:
«Κρεῖττον ὀψιμαθῆ εἶναι ἢ ἀμαθῆ.»
Διότι ἐκεῖνοι δὲν ἐνόουν διὰ τούτων νὰ πορίζωνται ἐν τῷ γήρατι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

18. Μάρτυρας ἔβγ' ἂν εὐκαιρῆς, κί' ἂν ἔχῃς [ἔγγνησον].
Ἐπὶ τῶν ξένα κακὰ ἀναλαβανόντων ἄνευ οὐδενὸς ὀφέλους.

Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη. (ἔγγυήσου, καὶ νὰ σου [ἔτοιμος ἢ ζημία]).
19. Μὲ ξένα φτερά (πετάει).
Ἐπὶ τῶν διὰ ξένων κεφαλαίων, εἴτε χρημάτων, εἴτε διανοητικῶν κόπων, εἴτε πολιτικῆς ἰσχῦος ἐπιδεικτιῶντων.

Αἰσώπειος κολοῖος.
Γνωστὸς ὁ μῦθος.

20. Πρίτσι, Μάρτι, σ' ἔβγαλα.
Γραῖα διελθοῦσα πάσας τοῦ Μαρτίου τὰς νύκτας ἐν ὑπαίθρῳ, τὴν τελευταίαν ἐσπέραν περιχαρῆς ἀνέκραξεν οὕτω. Ἀλλὰ κατὰ τὸ μεσονύκτιον ψύχους ὀρμιματῆτος ἐπελθόντος ἡ γραῖα

τὸ πρῶτ' εὐρέθη ἄπνους. Παρεμπερῆς ταύτη ἐστὶν ἡ ἀρχαία ἐν ἠρωϊκῷ ἐξαμέτρῳ.

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖλος ἄκρου.

Ἀγκαῖος Ποσειδῶνος παῖς, φυτεύων ἀμπελῶνα ἤκουσε παρὰ τοῦ οἰκέτου, ὅτι δὲν ἤθελεν ἀξιώθῃ νὰ μεταλάβῃ τοῦ καρποῦ. Ὅτε δ' ἐφθασεν ὁ τρυγητὸς πληρώσας τὸ ποτήριον γλεύκους, ἐνῶ ἦτο ἔτοιμος νὰ πῆ χλευάζων τὸν οἰκέτην διὰ τὴν ψευδομαντείαν του, βλέπει δρομακίον ἐρχόμενον τὸν ἀμπελουργόν, καὶ μακρόθεν εἶτι κραζόντα βοήθειαν, διότι ὑπερμεγέθης σὺς (ἀγριοχοῖρος) κατέστρεψε τὴν ἀμπελον. Ἐννοεῖται ὅτι ἀφείς τὸ ποτήριον ἄθικτον ὑπὸ τοῦ χεῖλους ὤρμησεν ἐπὶ τὸν σὺν, ὑπὸ τοῦ ὁποῦ καὶ κατεσπαρχθῆ. Ἐκ τούτου ἡ παροιμία.

Κατ' ἄλλους εἴρηται ἀπὸ τῆς Ἀντινόου συμφορᾶς, τοῦ μνηστευομένου τὴν Πηνελόπην, ὅστις ἐνῶ ἐλάμβανεν ὠραῖον χρυσοῦν ποτήριον, ἵνα πῆ οἶνον, τοξευθεὶς ὑπὸ Ὀδυσσεῶς ἀπέθανε, πρὶν ἢ φθάσῃ νὰ φέρῃ τῷ στόματι τὸ ἔκπομα.

21. Ἀνεμομαζώματα διαβολοσκοπίσματα.
Ἐπὶ ἀδίκων κερδῶν.

Ἄλων δὲ φόρτος ἐνθεν ἦλθεν, ἐνθ' ἔβη.
22. Ἄλλοι σκάφουν καὶ δουλεύουν, κί' ἄλλοι πίνουσι καὶ μεθοῦν.

Ἐπὶ τῶν καρποῦμένων τοὺς κόπους ἄλλων.
Ἄλλοι κάμουν, ἄλλοι ὠναντο.
Καὶ ἐπὶ λέξει: Ἄλλοι σπείρουσιν, ἄλλοι δ' ἀμῆσονται.

(*)=ἔκαμον, ἐκοπίασαν.
(Ἐπεται συνέχεια)
ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΗΣ

ἩΡΩΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Δὲν εἶν' ἦρωες καὶ μόνον οἱ ἐν μάχαις καὶ πολέμοις Διαπρέποντες, ὧν προδεῖς, ἀναγνώστ' ἂν μάθῃς, τρέμεις Ὡ πολὺ περισσοτέρως ἦρωες καὶ ἠρωίδες Βλέπεις τὰς τῆς ἱστορίας νὰ στολιῶσι σελίδας Καὶ ἐπαίνων ν' ἀείωνται Καὶ δικαίως νὰ τιμῶνται Ἐπὶ Μουσῶν ἱεροφάντας μύστας τῆς Καλλιτεχνίας, Νομοθέτας κ' εὐεργέτας θαυμαστοὺς τῆς κοινωνίας. Μάρτυρας τῆς Ἀρετῆς Θεοῦς κήρυκας αὐτῆς.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

40

Βαρυήχου ἐγὼ εἶμαι ὑψηλὸς σταθμὸς ὄργανου,
 "Ὅπερ ὑψηλὰ καὶ τοῦτο, φίλε, χρέη ἐκτελεῖ.
 "Ὅταν διὰ τῆς φωνῆς τοῦ ὅπου δεῖ σέ προσκα-
 [λεῖ . . .
 Εὐλαβῶς κ' ἐμοῦ καὶ τούτου σὺ λοιπὸν ἀντι-
 [λαμβάνου !
 Φ. Α. Οἱ.

41.

Πρόξενος κακῶν μεγάλων εἰς τὸν κόσμον ἔχω
 [γείνει
 "Ἄλλ' ἀθάνατον οὐχ ἦττον τ' ὄνομά μου ἔχει
 [μείνει

Διὰ μὴν μου καὶ μίαν
 Ἰδιότητα σπανίαν

Ζήτησον εἰς τὴν ἀρχαίαν ποίησιν καὶ ἱστορίαν
 Καὶ θὰ μ' εὖρης ὅσων εἶπα πολυθρύλητον αἰτίαν
 Κ' εἰς τὰ πλήθη τῶν Ἑλλήνων κ' εἰς τὰ πλήθη
 [τῶν βαρβάρων,
 Οὗς ἐθέριζεν ὁ Ἄρης καὶ ἀπῆγε κάτ' ὁ Χάρων.
 Φ. Α. Οἱ.

42.

Κύριον ἐκ τῶν συνήθων ὀνομάτων σ' ἐνθυμίζει
 Κοινὴν τέχνην, ἣτις ὅμως πάντας τρέφει καὶ
 [πλουτίζει.
 Φ. Α. Οἱ.

43.

Καὶ πρωτεύουσα εἶμ' ἔθνος καὶ προσὸν τι θεϊκόν
 Καὶ περίφημον τοῦ κόσμου τέμενος ἱστορικόν,
 Ὡς καὶ κύριον πρὸς τούτοις ὄνομα τῶν γυναικῶν.
 Φ. Α. Οἱ.

44.

Ἐξ ἐμοῦ ἀπλῆ τις ὕλη, μέλαινα ὑγρά πηγάζει,
 Ἦτις πανσθενής, παντοῖα εἰς τὴν γῆν παρα-
 [σκευάζει
 Κ' εἶμαι σκευὸς τι μικρὸν
 Δι' ἐμοῦ πλήν πόσων τόμων, φίλε μου πληροῖς
 [σωρόν ! . . .
 Φ. Α. Οἱ.

45. Αἶνιγμα.

Ἐμ' ἐπὶ τῆς τρικυμίας ἐν ταυτῶ κ' ἐν τῇ γαλήνῃ.
 Ἐν πολέμῳ θὰ μὲ εὖρης, ἀλλ' ἐπίσης ἐν εἰρήνῃ.
 Οὐδαμῶς εἶμαι βαρεῖα, μᾶλλον δὲ λεπτοφυής
 Ἐν ἀθανασία εἶμαι, μακρὰν ὅμως τῆς ζωῆς.
 Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χριστιανοῦ Δάσους.

46. Γρίφος.

25
 ΟΓΝΜ, ΟΓΝΜ ἄνηρ πάγοι.
 Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κάλχαντος.

47. Αἶνιγμα.

Θῦμα αὐτοθαυμασμοῦ
 Καὶ αὐτέρωτος ὁμοῦ
 Εἰς ἀντικατοπρισμόν μου
 Ἐβρον, φεῦ, τὸν ὄλεθρόν μου.
 Κ' εἶμαι σύμβολον ἀνθρώπου ὅστις ἑαυτὸν θαυμάζει
 Καὶ τοῦ κάλλους τοῦ ἐραῖται ὅπερ τὸν ἐνθουσιάζει.
 Φ. Α. Οἱ . . .

48. Ἀπροσδόκητον.

Ἐὰν διαιρέσης τὸν ἀριθμὸν ἐννέα εἰς δύο μέρη
 τί θὰ ἔχῃς;
 Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πυρσοῦ τοῦ Κανάρη.

49. Γρίφος.

Ὁ ἔσω, ὡς ἔσω, ὡς ἔσω εἰ τ Ὡ ς τῶν αἶ γῆ πτόων
 βασιλεῦ ς.—
 Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολεμιστοῦ τοῦ 21.

Μεταμορφώσεις.

50. Ἡ λέξις Σῆρος δι' ἐξ μεταλλαγῶν νὰ γείνη
 μέρος.
 51. Ἡ λέξις ἔθρατος διὰ τεσσάρων μεταλλαγῶν
 νὰ γείνη ἔθρανον.
 52. Ἡ λέξις χρόνος δι' ἐξ μεταλλαγῶν νὰ γείνη
 κρατήρ.
 Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνδρομάχης τοῦ Ἐκτορος.

53. Κρυπτογραφικόν.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 4 = Ἀρχαῖος Ἑλληγ στρατηγός.
 2, 3, 6, 9. = Ἀκρωτήριον τῆς Ἑλλάδος.
 3, 4, 5, 2, 6, 4. = Εἰς τῶν παιδῶν τοῦ Αἰγύπτου.
 4, 4, 7, 6, 4. = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους.
 5, 6, 9, 4. = Ἰγθύς.
 6, 9, 6, 4. = Ζῶον τετράπου.
 7, 8, 4, 4. = Πόλις τῆς Σικελίας.
 8, 3, 4. = Πρέσβεις.
 9, 6, 10, 4. = Ποταμὸς τῆς Θράκης.
 10, 2, 1. = Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.
 Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χριστιανοῦ Δάσους.

ΛΥΣΕΙΣ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ.

ΤΟΥ Δ' ΤΕΥΧΟΥΣ.

34. Ζάκυνθος — Ἰάκινθος.
 35. Φρεαρίτης — Φλογαίτης — Φρέαρ ἦτις —
 φλόγα — ἦτις.
 36. Καθώς — Ἄθως — θῶς, ὡς, ς. —
 37. Πενθεσίλεια — Πένθεσι λεία.
 38. Ὁ μηρὸς = Ὁμηρος.
 39. Πάφος — τάφος, τύπος, Τύρος, Σύρος. —